

Bişar Amaç¹

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Şanlıurfa, Türkiye,
<https://orcid.org/0000-0003-0320-4239>

Perfüzyonistlik Mesleği İle İlgili Türkçe İnternet Sitelerindeki Bilgilerin Değerlendirilmesi: Perfüzyonistlik Üzerine Pilot Bir Çalışma

Evaluation Of Information On Turkish Websites Related To The Perfusionist Profession: A Pilot Study On Perfusionist

Özet

Giriş: Ekstrakorporeal dolaşım teknikleri kullanılarak gerçekleştirilen kardiyak cerrahi operasyonları, kalp hastalıklarının tedavisinde önemini korumakta ve çoğu zaman alternatifi olmayan bir yöntemdir. Ekstrakorporeal dolaşımın yönetimini Perfüzyonistler gerçekleştirmektedir.

Amaç: Bu çalışmada Türkiye'deki popüler arama motorları üzerinden Perfüzyonistlik mesleği ile ilgili Türkçe web sayfalarındaki bilgilerin değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: Bu çalışmada üç internet arama motorunda ki (Google, Yandex ve Yahoo) sonuçların ilk 20'si değerlendirmeye alındı. Belirlenen arama motorlarında "Perfüzyonistlik" hakkında araştırma gerçekleştirildi.

Bulgular: Web sitelerinin kategori skorlamasında en düşük puan ölçeklenen sosyal medya sitelerinde "yetersiz (7,16)" skor görüldü. Blog, basın ve akademik web sitelerinde "orta (Sırasıyla: 13,54; 10,95; 14,64)" skor; Sağlık kurumu, eğitim kurumu ve dernek web sitelerinde ise "mükemmel (Sırasıyla: 21; 23,33; 21,11)" skor görüldü. Perfüzyonistlik ile ilişkili bilgilerin ölçeklenmesinde arama motorları google ve yandex için "iyi (Sırasıyla: 15,40; 15,10)" ve yahoo için ise "orta (13,10)" skor görüldü.

Sonuç: İnternet sitelerinde Perfüzyonistlik meslek yasası ve yönetmeliğine uygun bilgi yeterli değildi ve meslek ile ilgili verilen bilgilerde sorunlar bulunmaktaydı. Perfüzyonistlik ve sağlık meslekleri konularında internet site içerikleri için belirli kriterlerin oluşturulması ve bunların uygulanması ve denetlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Perfüzyonistlik, Perfüzyonist, Perfüzyon, Perfüzyon Teknolojisi, Kardiyovasküler Perfüzyon.

Abstract

Introduction: Cardiac surgery operations performed using extracorporeal circulation techniques maintain their importance in the treatment of heart diseases and are often an alternative method. Perfusionists perform the management of the extracorporeal circulation.

Aim: In this study, it was aimed to evaluate the information on the Turkish web pages about the Perfusionist profession through popular search engines in Turkey.

Method: In this study, the first 20 of the results in three internet search engines (Google, Yandex and Yahoo) were evaluated. A research on "Perfusionism" was carried out in the specified search engines.

Results: In the category scoring of the websites, the social media sites with the lowest score had an "inadequate (7.16)" score. "Intermediate (Respectively: 13.54; 10.95; 14.64)" score in blog, press and academic websites; "Excellent (Respectively: 21; 23,33; 21,11)" score was seen on the websites of health institutions, educational institutions and associations. In the scaling of information related to perfusionism, 'good (Respectively: 15.40; 15.10)" for search engines google and yandex and "moderate (13.10)" for yahoo were seen.

Conclusion: There was not enough information on the internet sites in accordance with the Perfusionist professional law and regulation, and there were problems in the information given about the profession. We think that certain criteria should be established for the content of the website on perfusionism and health professions, and they should be implemented and supervised.

Keywords: Perfusionism, Perfusionist, Perfusion, Perfusion Technology, Cardiovascular Perfusion.

Sorumlu Yazar: Bişar Amaç, e-mail: amacbisar@gmail.com

Geliş Tarihi: 28.02.2023, Kabul Tarihi: 20.03.2023, Çevrimiçi Yayın Tarihi: 31.03.2023

Referans: Amaç B. Perfüzyonistlik Mesleği İle İlgili Türkçe İnternet Sitelerindeki Bilgilerin Değerlendirilmesi: Perfüzyonistlik Üzerine Pilot Bir Çalışma. Acta Medica Ruha. 2023;1(1);41-51. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8060319>

GİRİŞ

Ekstrakorporeal dolaşım teknikleri kullanılarak gerçekleştirilen kardiyak cerrahi operasyonları (Kardiyopulmoner bypass eşliğinde yapılan kardiyak cerrahi operasyonları), kalp hastalıklarının tedavisinde önemini korumakta ve çoğu zaman alternatifi olmayan bir yöntemdir (1). Bu operasyonların gerçekleştirilmesinde kardiyak cerrahi ekibinde Perfüzyonistler büyük rol oynamaktadırlar. Bu meslek üyeleri açık kalp operasyonlarının "gizli kahramanları" olarak karşımıza çıkmaktadır. Perfüzyonistler; kalp ve akciğer fonksiyonlarını devre dışı bırakarak ekstrakorporeal dolaşım tekniklerini kullanan profesyonel sağlık lisansiyerleridir. Ayrıca tarihsel olarak kardiyovasküler perfüzyonun gelişimi kardiyopulmoner bypass ihtiyacından doğmuş olsa da, ekstrakorporeal destek teknolojisinin gelişmesi, son zamanlarda geleneksel alanının ötesine geçmesini sağlamıştır (2).

Türkiye'de sağlık meslekleri 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'da tanımlanmış olmakta, ilgili kanunun 13. ek maddesinde (Ek Madde 13 – (Ek: 6/4/2011-6225/9 md.)) Perfüzyonist; perfüzyon alanında lisans eğitimi veren fakülte veya yüksekokullardan mezun veya diğer lisans eğitimleri üzerine perfüzyon alanında yüksek lisans yapan; kalp ve/veya büyük damarlarda yapılacak müdahalelerde ilgili uzman tabipler gözetiminde kalp akciğer makinesini kullanarak beden dışı kan dolaşımını yöneten sağlık meslek mensubudur" şeklinde tanımlanmıştır (3).

Ayrıca aynı kanunda "Diploması veya meslek belgesi olmadan bu maddede tanımlanan meslek mensuplarının yetkisinde olan bir işi yapan veya bu unvanı takınanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır" şeklinde yasal yaptırım vurgulanmıştır (3).

Perfüzyonistliğin görevlerini ise T.C. Sağlık Bakanlığı'nın 22 Mayıs 2014'te Resmi Gazete'de (Sayı:29007) yayınladığı; Sağlık meslek mensupları ile sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensuplarının iş ve görev tanımlarına dair yönetmelik'te belirtmiştir. Bu yönetmelikte Perfüzyonistliğin görev tanımları şu şekilde belirtilmiştir (MADDE 6- Ek -1): (4).

- Kalp-akciğer makinesini, ekstrakorporeal membran oksijenasyon ve ventriküler destek cihazlarını yönetir (4).
- Ameliyat öncesi perfüzyonla ilgili hazırlığı yapar (4).

- Kardiyopulmoner bypass ve ekstrakorporeal (vücut dışı) dolaşım sırasında hastanın fizyolojik parametrelerini, kan gazları ve kan biyokimyası sonuçlarını ve antikoagülasyonu takip eder, gerekli girişimlerde bulunur ve ilgili kayıtlarını tutar (4).
- Kardiyopleji uygulaması gibi miyokard korunmasıyla ilgili gerekli işlemleri yapar (4).
- Gerektiğinde donör doku ve organların korunmasına yardımcı olur (4).
- Hemofiltrasyon-ultrafiltrasyon ve aferez uygulamalarını yapar (4).
- Hipotermi-hipertermi uygulamalarını ve vücut sıcaklığı regülasyonunu yapar (4).
- Ekstrakorporeal dolaşım ekipmanı üzerinden kan ve kan ürünleri transfüzyonu ile uzman hekimlerin gerekli gördüğü ilaç ve tıbbi ajanların uygulamasını yapar (4).
- İzole organ ve ekstremitte perfüzyonunun yapılmasını sağlar (4).
- Ekstrakorporeal dolaşım desteğinde olan hastanın transportuna eşlik eder (4).

İnternet, bilgiyi hızlı ve kolay bir şekilde elde etmeyi sağlayan, fırsat eşitliğini, seçme özgürlüğünü sağlayan, sınırsız bir erişim ve bilgi kaynağıdır. Günümüzde internet, yaşamımızın önemli bir parçası haline gelmiştir. İletişim, bilgi edinme, alış veriş ve eğitim gibi birçok amaçlarla internet kullanımı yaygınlaşmıştır. İnternet, toplum tarafından özellikle sağlık ile ilişkili konularda önemli ve güçlü bir bilgi kaynağı olarak kullanılmaya başlanmıştır (5). Ayrıca meslek tanıtımlarında da önemli bir bilgi kaynağını oluşturmuştur.

Çok sayıda internet sayfasında Perfüzyonistlikle ilgili bilgi olup, toplumun birçok kesimi tarafından bu internet sayfaları bilgi kaynağı olarak kullanılmaktadır. Özellikle meslek seçiminde birçok perfüzyonist adayı bu internet sitelerindeki bilgileri kullanmaktadır. Örneğin: eğitim, istihdam, maddi kazanç, vs. Ayrıca internet teknolojilerindeki gelişmeler, perfüzyonla ilgili birçok web sitesinin perfüzyonistlere bilgi sağlamasına da olanak sağlamıştır. Yaptığımız bu çalışmamızda ülkemizdeki popüler arama motorları üzerinden Perfüzyonistlik mesleği ile ilgili Türkçe web sayfalarındaki bilgileri analiz ederek değerlendirmeyi amaçladık. Yaptığımız çalışma Türkiye'de bu konuda yapılan ilk çalışma özelliği taşımaktadır.

YÖNTEM

Yaptığımız çalışmada popüler 3 internet arama motoru değerlendirmeye alındı. Çalışmamızda Google, Yandex ve Yahoo sonuçlarının ilk 20'si değerlendirmeye alındı. Belirlenen arama motorlarında "Perfüzyonistlik" hakkında araştırma gerçekleştirildi. Belirlenen arama motorlarında "Perfüzyonistlik" araştırması 26/06/2022 ile 16/07/2022 tarihleri arasında yapıldı. İnternet sitelerindeki bilgilerin uygunluğu/doğruluğu Türkiye yasal mevzuatı; 1219

sayılı tababet ve şubatı san'atlarının tarzı icrasına dair kanun, 22 Mayıs 2014 tarihli Sağlık Bakanlığı sağlık meslek mensupları ile sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensuplarının iş ve görev tanımlarına dair yönetmelik içerikleri kullanılarak belirlendi. İnternet siteleri kategorilere ayırdı: blog, basın, sosyal medya, sağlık kurumu, eğitim kurumu, akademik, dernek vb. İnternet sitelerinde bulunan bilgilerin içeriği Tablo 1'e göre değerlendirildi. Skor değerlendirmesi ise her soru Hayır'dan Evet'e 1'den 5 puana ölçeklenerek maksimum 25 puan olacak şekilde "Mükemmel (25-21), İyi (20-16), Orta (15-11), Yetersiz (10-6) ve Yok/Yanlış (5)" şeklinde yapıldı.

Tablo 1. Perfüzyonistliğe ilişkin bilgi türünün değerlendirme skor tablosu

1. Perfüzyonistlik mesleği tanımını doğru yapılmış mı?				
Hayır		Kısmen		Evet
1	2	3	4	5

2. Perfüzyonist'in görevleri doğru açıklanmış mı?				
Hayır		Kısmen		Evet
1	2	3	4	5

3. Perfüzyonistlik mesleği için gerekli eğitim doğru açıklanmış mı?				
Hayır		Kısmen		Evet
1	2	3	4	5

4. Perfüzyonistlik eğitim müfredatı hakkında doğru bilgi var mı?				
Hayır		Kısmen		Evet
1	2	3	4	5

5. Perfüzyonistlik çalışma şartları/koşulları hakkında doğru bilgi var mı?				
Hayır		Kısmen		Evet
1	2	3	4	5

Her soru Hayır'dan Evet'e 1'den 5 puana ölçeklenerek maksimum 25 puan olacak şekilde; Mükemmel (25-21), İyi (20-16), Orta (15- 11), Yetersiz (10-6), Yok/Yanlış (5).

İstatistiksel Analizler

Yaptığımız çalışmada istatistiksel analizler SPSS® 16.0 bilgisayar programı kullanılarak gerçekleştirildi. Sürekli ve sıralı veriler için ortalama ve standart sapmalar hesaplandı. Nominal veriler için yüzde analizleri yapıldı.

BULGULAR

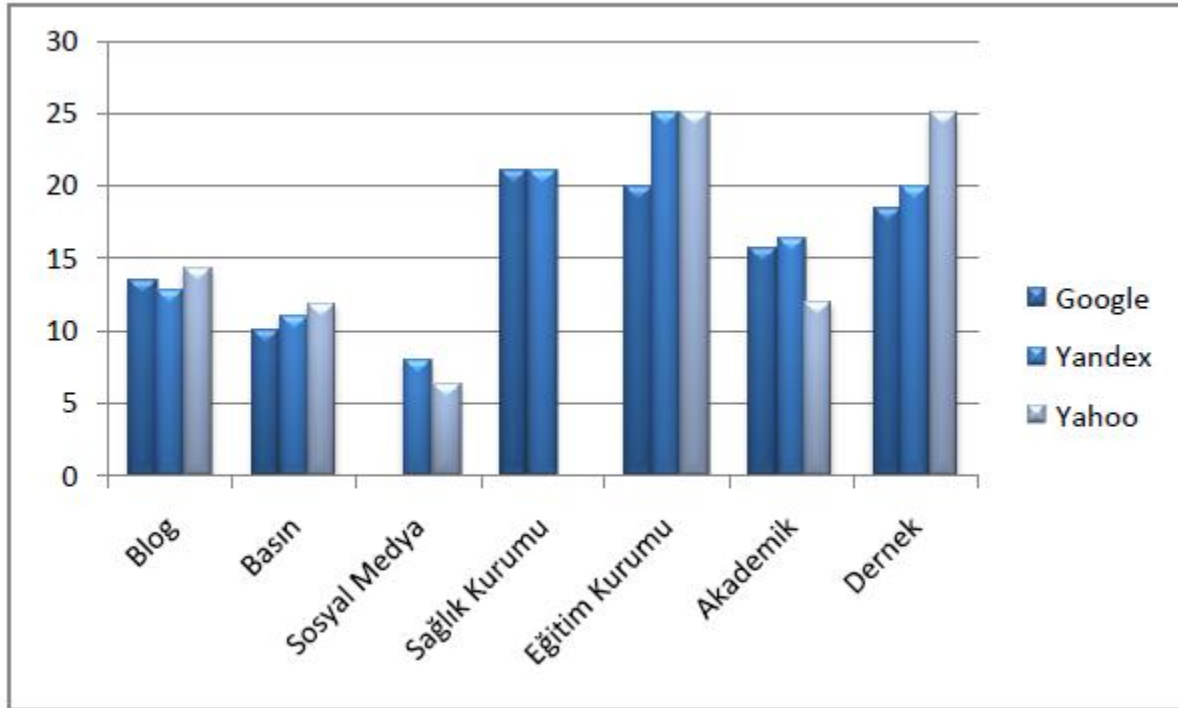
Çalışmamızda Türkiye'de en çok kullanılan üç arama motorundaki (www.google.com.tr, www.yandex.com.tr, www.yahoo.com.tr) ilk 20 web sitesi incelendi. Google arama motorundaki web sitelerinin 4 tanesi (%20'si) blog, 4 tanesi (%20'si) basın, 1 tanesi (%5'i) sağlık kurumu, 3 tanesi (%15'i) eğitim kurumu, 5 tanesi (%25'si) akademik, 3 tanesi (%15'i) dernek sitesiydi (Tablo 2 Grafik 1). Yandex arama motorundaki web web sitelerinin 5 tanesi

(%25'i) blog, 5 tanesi (%25'i) basın, 1 tanesi (%5'i) sosyal medya, 1 tanesi (%5'i) sağlık kurumu, 2 tanesi (%10'i) eğitim kurumu, 3 tanesi (%25'i) akademik, 3 tanesi (%15'i) dernek sitesiydi (Tablo 2). Yahoo arama motorundaki web web sitelerinin 6 tanesi (%30'u) blog, 7 tanesi (%35'i) basın, 3 tanesi (%15'i) sosyal medya, 1 tanesi (%5'i) eğitim kurumu, 2 tanesi (%10'i) akademik, 1 tanesi (%5'i) dernek sitesiydi (Tablo 2 ve Grafik 1).

Tablo 2. Perfüzyonistlikle ilgili Türkçe internet sitelerinin kategori değerlendirilmesi

İnternet Siteleri Kategorileri	Arama Motorları						Web Sitesi Kategorilerinin Ortalamaları
	Google (n=20)		Yandex (n=20)		Yahoo (n=20)		
	N, %	Ort.	N, %	Ort.	N, %	Ort.	
Blog	4, %20	13,50	5, %25	12,8	6, %30	14,33	13,54
Basın	4, %20	10	5, %25	11	7, %35	11,85	10,95
Sosyal Medya	---	---	1, %5	8	3, %15	6,33	7,16
Sağlık Kurumu	1, %5	21	1, %5	21	---	---	21
Eğitim Kurumu	3, %15	20	2, %10	25	1, %5	25	23,33
Akademik	5, %25	15,60	3, %15	16,33	2, %10	12	14,64
Dernek	3, %15	18,33	3, %15	20	1, %5	25	21,11

N (%)=Sayı ve yüzde, Ort=Ortalama.

Grafik 1. Web sitelerinin perfüzyonistlik içerik skorları

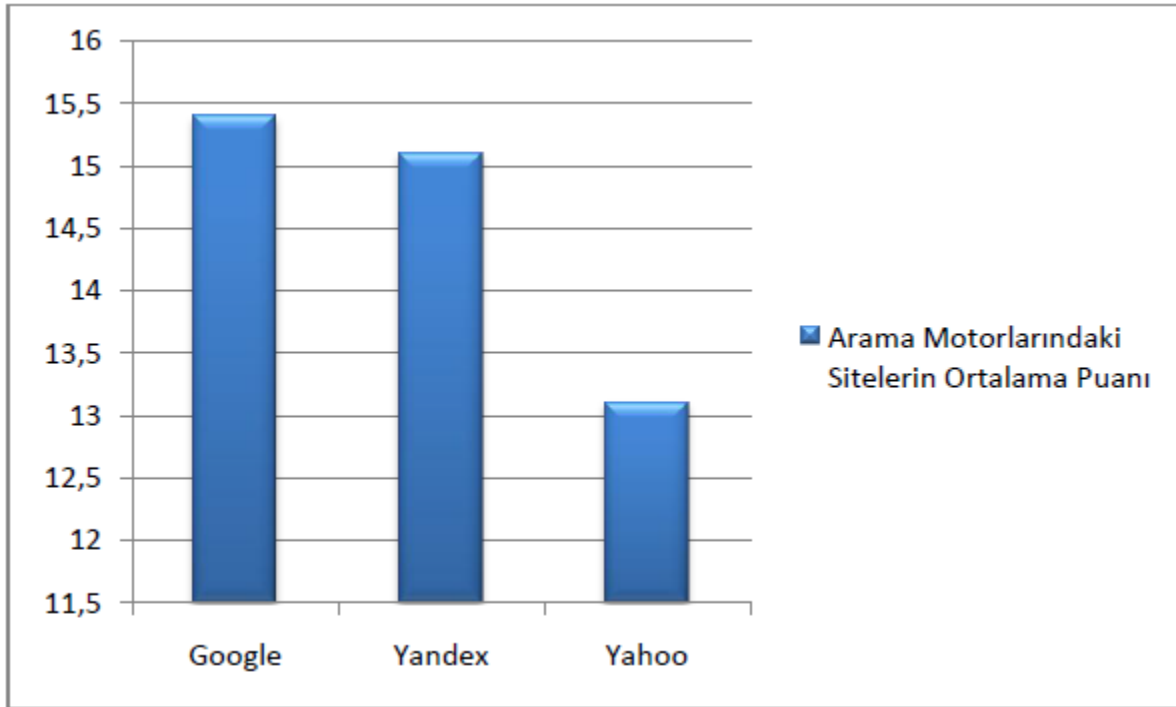
Web sitelerinin kategori skorlamasında en düşük puan ölçeklenen sosyal medya sitelerinde "yetersiz (7,16)" skor görüldü. Blog, basın ve akademik web sitelerinde "orta (Sırasıyla: 13,54; 10,95; 14,64)" skor; Sağlık kurumu, eğitim kurumu ve dernek web sitelerinde ise "mükemmel (Sırasıyla: 21; 23,33; 21,11)" skor görüldü (Tablo 2).

Perfüzyonistlik ile ilişkili bilgilerin ölçeklenmesinde arama motorları google ve yandex için 'iyi (Sırasıyla: 15,40; 15,10)" ve yahoo için ise "orta (13,10)" skor görüldü (Tablo 3 ve Grafik 2-3).

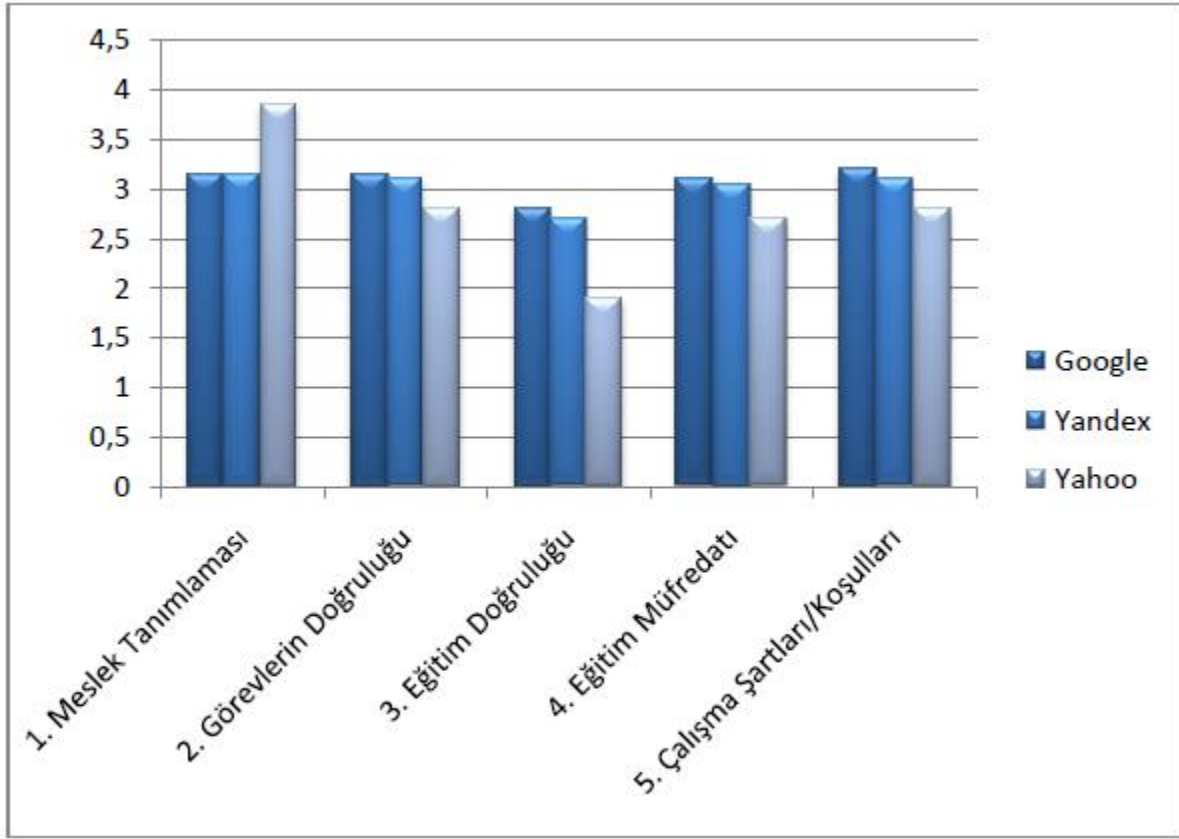
Tablo 3. Perfüzyonistlikle ilgili Türkçe internet sitelerindeki bilgilerin değerlendirilmesi

İçerik Değerlendirme Kriterleri	Arama Motorları		
	Google, Ort±ss	Yandex, Ort±ss	Yahoo, Ort±ss
Perfüzyonistlik mesleği tanımını doğru yapılmış mı?	3,15±1,59	3,15±1,59	3,85±4,24
Perfüzyonist'in görevleri doğru açıklanmış mı?	3,15±1,59	3,10±1,61	2,80±1,39
Perfüzyonistlik mesleği için gerekli eğitim doğru açıklanmış mı?	2,80±1,82	2,70±1,80	1,90±1,33
Perfüzyonistlik eğitim müfredatı hakkında doğru bilgi var mı?	3,10±1,58	3,05±1,57	2,70±1,34
Perfüzyonistlik çalışma şartları/koşulları hakkında doğru bilgi var mı?	3,20±1,43	3,10±1,44	2,80±1,19
Arama motorlarının ortalama puanı	15,40±7,60	15,10±7,54	13,10±5,85

Ort±ss=Ortalama±standart sapma, N (%)=Sayı ve yüzde.

Grafik 2. Arama motorlarının perfüzyonistlik içerik skorları

Grafik 3. Skorlama ölçeklerinin değerlendirilmesi

TARTIŞMA

Perfüzyonistlik mesleği yakın gelecekte de önemini korumaya devam edecektir. Çünkü gelişmiş ülkelerde en sık görülen ölüm nedenleri arasında kardiyak hastalıklar bulunmakta, bu durum gelecekte gelişmekte olan ülkelerde de önemli bir sağlık sorunu olacaktır (6). Ayrıca koroner arter hastalığı (KAH), tüm dünyada yüksek mortalite ve morbidite ile ilişkilendirilen kardiyovasküler hastalıkların en yaygın şeklidir (7). Bu hastalıkların cerrahi tedavisinde kardiyopulmoner bypass yöntemi kaçınılmaz olmaktadır. Kardiyopulmoner bypass eşliğinde yapılan kardiyak cerrahide ekstrakorporeal dolaşım teknikleri (Perfüzyon teknoloji) kullanılmaktadır. Ekstrakorporeal dolaşım tekniklerinin kullanılması Perfüzyonistlik mesleğinin doğuşuna neden olmuştur. Açık kalp cerrahisinin gelişmesi ile paralel ortaya çıkan Perfüzyonistlik mesleği yaklaşık 50 yıllık bir geçmişe sahiptir (8). Bu süreç içerisinde meslek kimliği ortaya çıkmış ve profesyonel bir bilim dalı haline gelmiştir. Teknolojinin gelişmesi ile perfüzyon teknolojide geleneksel alanının dışına çıkmış ve alternatif birçok yeni gelişme sağlamıştır. Her meslekte olduğu gibi perfüzyonistlik mesleğinin gelişmesi ve yasal alt yapılarının oluşması zaman almıştır. Tüm bu gelişmelere

paralel olarak da yakın gelecekte de kardiyak hastalıkların tedavisinde perfüzyonistlere önemli bir ihtiyaç duyulacaktır.

İnternet ise günümüzde toplumun bilgiye ulaşma yöntemlerini temelden değiştirdiği gibi sağlık ile ilgili bilgiye de ulaşmada da önemli değişikliklere neden olmuştur. Günümüzde herhangi bir konudaki bilgiye ulaşmak için ilk başvurulacak yer internet olmuştur. İnternet kullanım yaygınlığının artması ile birlikte bireylerin internet üzerinden bilgi arama sıklığı da artmıştır. Ancak internetin denetlenmesi ve kontrol edilmesi diğer medya araçlarından farklı olarak zordur. Bu nedenle internet üzerinden kontrolsüz olarak edinilen bilgiler bazen kaygı verici olabilmektedir (9).

Günümüzde internet kullanımı ile beraber perfüzyonistlik mesleği ile ilgili de birçok bilgi bulunmaktadır. Meslek tanımı, görevleri, eğitimi, müfredat içeriği ve çalışma faaliyetleri ve koşulları hakkında internet ortamında farklı ve birçok bilgi bulunmaktadır. Yaptığımız bu çalışmada da perfüzyonistlik mesleği ile ilgili Türkçe internet sitelerindeki bilgilerin değerlendirilmesini amaçladık.

Yaptığımız bu çalışmada elde edilen en önemli bulgu perfüzyonistlik mesleği ile ilgili Türkçe internet sitelerindeki bilgilerin ölçeklenerek saptanmış olmasıdır. Ayrıca bu bilgilerin değerlendirilmesinde web site türlerinin kategorize edilmiş olması da diğer önemli bir bulgudur.

Benzer şekilde yapılan çalışmalar incelendiğinde; bu çalışmalarda sağlık meslekleri ve sağlık konuları ile ilgili internetteki bilgilerin bazen kaygı verici olduğunu belirtmişlerdir (9-12). Ceyhan ve arkadaşlarının (9) yaptıkları çalışmada Türkçe internet sitelerindeki ortopedik hastalıklar hakkındaki bilgilerin değerlendirilmesini amaçlamışlardır. Çalışmaları sonucunda ön çapraz bağ ameliyatı ile ilgili olarak; arama motorlarındaki Türkçe kaynakların bireyleri bilgilendirmek için yetersiz olduğunu, internet veri hazırlayıcılarının bütüncül, uygun ve güvenilir veriler hazırlanması konusunda eğitilmesi ve teşvik edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca internet üzerinden ulaşacak kaynakların doğruluklarının ve kalitelerinin değerlendirilmesi, belirli standartların oluşturulması için ilgili kurum ve profesyonellere görevler düştüğünü belirtmişlerdir (9). Günaydın ve arkadaşlarının (10) yaptıkları çalışmada video web sitesi olan youtube'de astım ile ilgili bilgi içeriklerinin değerlendirilmesini amaçlamışlardır. Çalışmalarının sonucunda sağlık profesyonellerinin videolarının en yüksek kalitede olduğunu, ancak izlenme oranları konusunda ise alternatif tıp videolarının daha çok izlendiğini belirtmişlerdir. Bu nedenle sağlık profesyonelleri tarafından

üretilecek olan videoların daha kaliteli ve daha çok izlenecek materyaller olmasına, bu konuda sosyal medya çalışması yapılabileceğini belirtmişlerdir (10). Balta ve arkadaşlarının (11) yaptıkları çalışmada video yardımcı torakoskopik pulmoner lobektomi eğitiminde youtube videolarının değerlendirilmesi amaçlamışlardır. Çalışmalarının sonucunda eğitimde video yardımcı torakoskopik lobektomi videolarının kullanılması cerrahi görüşü iyileştirmede büyük potansiyele sahip olabileceğini belirtmişler, ancak güvenlik ihlalleriyle ilgili sorunları olduğunu, profesyonel toplulukların eğitim videolarını tanıtmaya ve yaymaya odaklanması gerektiğini belirtmişlerdir (11). Yeğenoğlu ve arkadaşlarının (12) yaptıkları çalışmada ise Türkiye'deki eczacılıkla ilgili web sitelerinin değerlendirilmesini amaçlamışlardır. Çalışmalarında; uluslararası uygulamaların yaygınlaştırılmasının, internet sitesi hazırlayıcılarının eğitilmesinin, kullanıcıların doğru bilgiye ulaşmasını sağlamak için büyük önem taşıdığını belirtmişlerdir. Ayrıca ilaçla ilgili kuruluşların ve eczacılık ile ilgili meslek örgütlerinin bu alanda düzenlemeler ve eğitimler yapmasının olumlu sonuçlar oluşturacağını belirtmişlerdir (12).

İnternetteki bilgiler incelendiğinde temel kriterlerin ve normların olmayışı profesyoneller tarafından hazırlanan web sitelerinde de farklı içeriklerin olduğu göstermektedir. Bu konuda Utkuallp ve arkadaşları (5) bir çalışma yapmışlardır. Bu yaptıkları çalışmada Bursa ilindeki hastanelerin web sayfalarında yer alan kanserle ilgili bilgileri değerlendirmişlerdir. Çalışmalarında hastane web sayfalarının kanser konusunda farklı içerik ve kapsam alanlarına sahip olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca kullanıcıların, hastanelerin web sayfalarından daha etkin yararlanabilmesi için temel kriterlerin belirlenmesinin faydalı olabileceğini de belirtmişlerdir (5). Sağlık meslekleri ve sağlık konularıyla ilgili internetteki bilgilerle ilgili belirli kriter ve normların olmayışı ayrıca bu alanın reklam ve magazinsel boyutunu da ortaya çıkarmaktadır. Bu konuda da sağlık haberciliğinin niteliğinin sorgulanmasının ve sağlık ile ilgili haberler konusunda daha çok özen gösterilmesi gerektiği ve bunun önüne geçilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır (13).

Günümüzde insanların daha çok bilinçli olma isteği, özelliklede sağlıkla ilgili konularda internet kullanımını yaygınlaştırmıştır. Türkiye'de ki internet kullanıcılarının %65,9'u internette sağlık konusunda arama yaptığı bilinmektedir. Özellikle kaynağı konusunda netlik bulunmayan bilgiler, olumsuz sonuçlara sebep olabilmektedir. Bu nedenle olumsuz sonuçlara neden olabilecek bilgi kaynaklarının denetlenmesi ve belirli ilkelerin oluşturulması gerekmektedir (14).

Mesleki gelişimi desteklemek için bilgisayar teknolojilerinin önemi ön plana çıkmaktadır. Çünkü internet ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, perfüzyonla ilgili birçok web sitesinin perfüzyonistlere ayrıntılı ve güvenilir bilgiler sağlamasına da olanak sağlayacaktır. Kim (2003)'in (15) yaptığı çalışmada Kore perfüzyon web sitesini inceleyerek, bunun perfüzyonistlere yarının sağlık sistemi için bir yön sağladığını belirtmiştir (15). Bu nedenle internet ortamındaki bilgiler sadece toplum için değil perfüzyonistler içinde önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Çalışmaya yalnızca üç arama motorundaki ilk 20 web sitesi sonucu dahil edildi. Bu nedenden dolayı daha fazla arama motoru ve web sitesi sonucunun çalışmaya dahil edilmesi daha detaylı sonuçlar vereceğini düşündürmektedir. Ayrıca değerlendirme yöntemleri ile ilgili daha farklı yöntem ve kriterlerin geliştirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

SONUÇ

Perfüzyonistlik mesleği ile ilgili Türkçe internet sitelerindeki bilgilerin, meslek görüşünü iyileştirmek için büyük bir potansiyele sahip olabileceğini düşünmekteyiz. Perfüzyonistlik hakkında bilgi içeren çeşitli web siteleri bulunmakta, ancak bunlar bir akran değerlendirmesinden geçmemektedir. Çalışmamızda ki değerlendirmelerde sonuç olarak Perfüzyonistlik meslek yasası ve yönetmeliğine uygun bilgi yeterli değildi ve meslek ile ilgili verilen bilgilerde sorunlar bulunmaktaydı. Perfüzyonistlik mesleği ile ilgili profesyonel kişilerin veya toplulukların bilgilerini tanıtmaya ve yaymaya ihtiyacımız olduğunu ayrıca sağlık meslekleri konularında internet site içerikleri için belirli kriterlerin oluşturulması ve bunların uygulanması ve denetlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Yazarların Katkıları: Fikir/Kavram: B.A.; Tasarım: B.A.; Veri Toplama ve/veya İşleme: B.A.; Analiz ve/veya Yorum: B.A. Literatür Taraması: B.A.; Makale Yazımı: B.A.; Eleştirel İnceleme: B.A

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek: Herhangi bir finansal destek bulunmamaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

KAYNAKLAR

1. Sarkar M, Prabhu V. Basics of cardiopulmonary bypass. *Indian J Anaesth.* 2017;61(9):760-767. doi:10.4103/ija.IJA_379_17
2. Amaç B. Perfüzyonist: Geleceğin Mesleği Olabilir. *Medical Records.* 2020; 2(2): 34-38. doi:10.37990/medr.739527
3. T.C. Sağlık Bakanlığı. 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun (2011, 6 Nisan). Resmi Gazete (Sayı: 863). [internet]. Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.1219.pdf> (Erişim Tarihi:25.06.2022)
4. T.C. Sağlık Bakanlığı. Sağlık Meslek Mensupları İle Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik (2014, 22 Mayıs). Resmi Gazete (Sayı: 29007). [internet]. Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19696&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=> (Erişim Tarihi:25.06.2022)
5. Utkuallı N, Akansel N, Yıldız H. Bursa İlindeki Hastanelerin Web Sayfalarında Yer Alan Kanser ile İlgili Bilgilerin Değerlendirilmesi. *AUHSJ.* 2020;11(4):652-657. doi:10.31067/0.2019.231
6. Roth GA, Huffman MD, Moran AE, et al. Global and regional patterns in cardiovascular mortality from 1990 to 2013. *Circulation.* 2015;132(17):1667-1678. doi:10.1161/CIRCULATIONAHA.114.008720
7. Yalcin M, Ay D, Turk T, et al.. Impact of previous percutaneous coronary intervention on postoperative outcomes of coronary artery bypass grafting. *Eur Res J.* 2016;2:170-6.
8. Passaroni AC, Silva MA, Yoshida WB. Cardiopulmonary bypass: development of John Gibbon's heart-lung machine. *Rev Bras Cir Cardiovasc.* 2015;30(2):235-245. doi:10.5935/1678-9741.20150021
9. Ceyhan E, Gurhan U, İnci F, ve ark. Türkçe İnternet Sitelerindeki Ortopedik Hastalıklar Hakkındaki Bilgilerin Değerlendirilmesi: Ön Çapraz Bağ Rüptürü Üzerine Pilot Bir Çalışma. *SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi.* 2020;27(3):323-330. doi:10.17343/sdutfd.595351
10. Gunaydin F, Altin S. Youtube ve Astım: Astımla İlgili Popüler Videoların Bilgi İçeriğinin Eleştirel Bir Değerlendirmesi. *OTSBD.* 2020 5(4):563-571. doi:10.26453/otjhs.766699
11. Balta C, Kuzucuoğlu M, Can Karacaoglu I. Evaluation of YouTube Videos in Video-Assisted Thoracoscopic Pulmonary Lobectomy Education. *J Laparoendosc Adv Surg Tech A.* 2020;30(11):1223-1230. doi:10.1089/lap.2020.0140
12. Yeğenoğlu S, Sözen B. Türkiye'deki Eczacılıkla İlgili Web Sitelerinin Bazı İlkeler Işığında Değerlendirilmesi. XII. Türkiye'de İnternet Konferansı. 2007:8-10.
13. Ayaz F. Online Sağlık Haberciliğinin Magazinsel Boyutu. *SOBBİAD.* 2019;20(44):37-50.
14. Kayıran B, Sözen ŞB, Yeğenoğlu S. Sağlık İle İlgili Bilgi İçeren Web Sitelerine Yönelik Etik Düzenlemeler: İlaç Firmaları Örneği. *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi.* 2020;10(1):58-63. doi:10.31020/mutfd.642334
15. Kim K. How computer technologies might be used to foster professional development: a case report of www.perfusionkorea.org. *J Extra Corpor Technol.* 2003;35(1):44-47.